

ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ՕԼԻՄՊԻԱԴԱ – 2018
ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՒԼ
ՀԱՐՑԱՏՈՄՍ
10 - րդ դասարան

I. ԹԵՍՏՍՅԻՆ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔՆԵՐ

(17 միավոր)

1) «ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ»

(12 միավոր)

ա. Նշել ճիշտ պատասխանը. 1 – 8-րդ առաջադրանքներ: (0,5 X 8 = 4 միավոր)

1. Ե՞րբ է հայերենն անջատվել հնդեվրոպական մայր լեզվից.

1) Ք. ա. VI հազարամյակի սկզբին

3) Ք. ա. IV հազարամյակի վերջին

2) Ք. ա. VI հազարամյակի վերջին

4) Ք. ա. V հազարամյակի սկզբին

2. Ե՞րբ է գահակալել Սարգսրի II-ը.

1) Ք. ա. 764–735 թթ.

3) Ք. ա. մոտ 810–786 թթ.

2) Ք. ա. մոտ 825–810 թթ.

4) Ք. ա. 786–764 թթ.

3. Մարաստանի, Բարեղունի և Հայաստանի դաշնակից զորքերը Ե՞րբ արշավեցին դեպի Ասորեստանի վերջին հենակետ Կարքեմիշ.

1) Ք. ա. 612 թ.

3) Ք. ա. 605 թ.

2) Ք. ա. 609 թ.

4) Ք. ա. 621 թ.

4. Տիգրան Մեծը հռոմեացի ո՞ր զորավարի ուղարկած դեսպանին է տվել հետևյալ պատասխանը.

«Ես Միհրդատին չեմ հանձնի, իսկ եթե հռոմեացիները պատերազմ սկսեն, ապա... հակահարված կտամ նրանց»:

1) Սուլլայի

3) Լուկուլլոսի

2) Պոմպեոսի

4) Կրասոսի

5. Ի՞նչ էր անվանվում Հայաստանը Բեհիսթունյան արձանագրության պարսկերեն բաժնում.

1) Արատտա

3) Արմինա

2) Ուրարտու

4) Հարմինույա

6. Ո՞վ էր Վահանանց ապստամբության սկզբում մարզպան նշանակվել.

1) Սմբատ Բագրատունին

3) Վահան Մամիկոնյանը

2) Սահակ Բագրատունին

4) Վասակ Մամիկոնյանը

7. Ինչպե՞ս էր կոչվում Վարդանանց երդումը.

1) «Հավատո հանգանակ»

3) «Վասն հայրենիքի»

2) «Հավատո ուխտ»

4) «Վարդանանց ուխտ»

8. Ե՞րբ է Աշոտ Բագրատունին (Մսակեր) ճանաչվել հայոց իշխան.

1) 850 թ.

2) 804 թ.

3) 855 թ.

4) 862 թ.

բ. Լրացնել պատասխանը. (1 X 4 = 4 միավոր)

1. Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ. (1 միավոր)

- ա) Պարույր Նահապետի թագադրվելը և ճանաչվելը Հայաստանի թագավոր
- բ) կիմերների արշավանքները Վանի տերության դեմ
- գ) Տիգրան Երվանդյանի կողմից դաշնակից զորքերի հետ Բաբելոնի գրավումը
- դ) Կյուրոս II Մեծի զոհվելը
- ե) Կյուրոս Մեծի ապստամբությունը Մարաստանի դեմ

1	2	3	4	5

2. Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ. (1 միավոր)

- ա) Ալեքսանդր Մակեդոնացու տերության տրոհումը
- բ) Մարաստանի սելևկյան սատրապ Տիմարքոսի ապստամբությունը
- գ) Մեծ Հայքում Օրոնտես-Երվանդ III-ի գլխավորությամբ անկախության վերականգնումը
- դ) Ապամեայի հաշտության պայմանագրի կնքումը
- ե) Սելևկյանների կարճատև գերիշխանության հաստատումը Մեծ Հայքի և հայկական մյուս թագավորությունների վրա

1	2	3	4	5

3. Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ. (1 միավոր)

- ա) «Յոթանասուն հովիտներ»-ի զիջումը Միհրդատ II-ին
- բ) հայկական զորքերի ներխուժումը Կապադովկիա՝ հայ-պոնտական դաշինքի համաձայն
- գ) Պոմպեոսի ժամանումը Արևելք
- դ) Պոնտոսի Ջելա քաղաքի մոտ հայ-պոնտական ուժերի հաղթանակը հռոմեացիների նկատմամբ
- ե) Արտավազդ II-ի և Կրասոսի հանդիպումը Ասորիքում

1	2	3	4	5

4. Գտնել այն իրադարձությունը, որը խախտում է ստորև տրված շարքի ժամանակագրական հաջորդականությունը. (1 միավոր)

- ա) Տաշիր-Ձորագետի թագավորության հիմնադրումը
- բ) Սյունիքի թագավորության հիմնադրումը
- գ) Տարոնի իշխանության միացումը Բյուզանդիային
- դ) Տրապիզոնի բանակցությունները Տայքի պատկանելության շուրջ
- ե) Աշոտ IV-ի մահը

գ. *Լրացնել պատասխանը:* (1 X 4 = 4 միավոր)

1. Ստորև տրված պատմական իրադարձությունների հետևանքներից որո՞նք են ճիշտ: (0,5 X 2 = 1 միավոր)

- 1) Ռուսա II-ի օրոք Ասորեստանի և Վանի համահայկական թագավորության միջև մղված պատերազմն ավարտվեց խաղաղության և բարեկամության պայմանագրի կնքմամբ:
- 2) Ք. ա. 735 թ. դեպի Տուշպա արշավանքի արդյունքում Ասորեստանը չկարողացավ գրավել Տուշպան և դադարեց Առաջավոր Ասիայում Վանի թագավորության համար վտանգ ներկայացնելուց:
- 3) Ք. ա. 743–713 թթ. մղված երեսնամյա պայքարի արդյունքում Վանի թագավորությանը թեև հաջողվեց վերականգնել իր դիրքերը, սակայն նա այլևս Առաջավոր Ասիայի հզոր տերություններից չէր:
- 4) Ք. ա. 735 թ. դեպի Տուշպա արշավանքի արդյունքում Ասորեստանը կարողացավ գրավել Տուշպան և կրկին դարձավ Վանի թագավորության գլխավոր մրցակիցն Առաջավոր Ասիայում:
- 5) Ք. ա. 735 թ. դեպի Տուշպա արշավանքի արդյունքում Ասորեստանը չկարողացավ գրավել Տուշպան, սակայն վերականգնեց իր դիրքերը Առաջավոր Ասիայում:

--	--

2. Ստորև թվարկված դրույթներից որո՞նք են ճիշտ:

(0,5 X 2 = 1 միավոր)

Տիգրանակերտի անկման պատճառով Տիգրան II-ը ընտրեց՝

- 1) հանկարծակի հարձակումներով թշնամու ուժերը ջլատելու մարտավարությունը
- 2) պարթևների հետ հակահռոմեական դաշինք ստեղծելու մարտավարությունը
- 3) մինչև հիմնական ուժերի ժամանումը ժամանակ շահելու մարտավարությունը
- 4) թշնամուն երկրի խորքերը քշելու, նրան թիկունքից և մատակարարումից կտրելու մարտավարությունը
- 5) Հռոմի հետ բանակցելու և հաշտություն կնքելու մարտավարությունը

--	--

3. Գտնել երկու սխալ պնդումները.

(0,5 X 2 = 1 միավոր)

Ի՞նչ նպատակներ էր հետապնդում պարթև արքա Վաղարշ I-ը՝ հարևան երկրներում գահ բարձրացնելով իր եղբայրներին.

- 1) ստեղծել նոր աշխարհակալ տերություն
- 2) ստեղծել դաշնակից երկրների զինակցություն ընդդեմ Հռոմի
- 3) չեզոքացնել Հայաստանից մշտապես եկող վտանգը
- 4) վերջ տալ իր թագավորությունում գահակալական կռիվներին
- 5) վերականգնել Աքեմենյան տերության սահմանները

--	--

4. Գտնել երկու սխալ պնդումները.

(0,5 X 2 = 1 միավոր)

Հայաստանի թուլանալը հետևանք էր Բյուզանդական կայսրության կողմից իրականացված հետևյալ միջոցառումների.

- 1) Բյուզանդիային բռնակցված շրջանների հայ բնակչությունը և Հայոց եկեղեցին ենթարկվեցին ծանր հարկման:
- 2) Հարկերից ազատվեցին միայն Բյուզանդական կայսրության տարածքում գտնվող Հայոց եկեղեցու թեմերը:
- 3) Հայկական զորքերի մի մասն ուղարկվեց տերության խորքերը, մյուս մասն էլ ցիրուցան եղավ:
- 4) Հայ իշխաններին շնորհվեցին բարձր տիտղոսներ, և կայսրության արևմտյան շրջաններում նրանց տրվեցին ընդարձակ կալվածքներ:
- 5) Քաղկեդոնականություն ընդունած հայ իշխաններին շնորհվեցին բարձր տիտղոսներ, և կայսրության հյուսիսային շրջաններում տրվեցին ընդարձակ կալվածքներ, իսկ քաղկեդոնականություն չընդունած նախարարները զրկվեցին կալվածքներից և արտրվեցին Կիլիկիա:

--	--

2) «ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ» (5 միավոր)

ա. Նշել ճիշտ պատասխանը. 1 – 4 – ընտանիքային (0,5 X 4 = 2 միավոր)

1. Ե՞րբ է տեղի ունեցել Պելոպոնեսյան պատերազմը:

- 1) Ք.ա. 500-449 թթ.
- 2) Ք.ա. 444-429 թթ.
- 3) Ք.ա. 431-404 թթ.
- 4) Ք.ա. 449-431 թթ.

2. Ո՞վ է «Գովք հիմարության» ստեղծագործության հեղինակը:

- 1) Ջովաննի Բոկաչչոն
- 2) Էրազմ Ռոտերդամցին
- 3) Թոմաս Մորը
- 4) Ալիգիերի Դանթեն

3. Ե՞րբ Ռուսաստանում հաստատվեց Ռոմանովների արքայատոհմը:

- 1) 1584 թ.
- 2) 1598 թ.
- 3) 1610 թ.
- 4) 1613 թ.

4. Երկրորդ աշխարհամարտի 1-ին փուլում Անգլիայի, Ֆրանսիայի և Գերմանիայի միջև պատերազմը ստացավ հետևյալ անունը.

- 1) «Տարօրինակ պատերազմ»
- 2) «Չանձրալի պատերազմ»
- 3) «Խրամատային պատերազմ»
- 4) «Ծույլ պատերազմ»

բ. Լրացնել պատասխանը (1 X 2 = 2 միավոր)

1. Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ.

(1 միավոր)

- ա) Կոստանդնուպոլսի տիեզերական ժողովը
- բ) Աբբասյանների խալիֆայության հաստատումը
- գ) Հռոմեական կայսրության բաժանումը Արևմտյան և Արևելյան մասերի
- դ) Մուհամեդի փախուստը (հիջրա) Մեքքայից Մեդինա
- ե) Քաղաքացիական իրավունքի հավաքածուի կազմումը Բյուզանդիայում
- զ) Կարլոս Մեծի թագադրումը արևմտահռոմեական կայսերական թագով

1	2	3	4	5	6

2. Համապատասխանեցնել նշանավոր գործիչների անունները նրանց ծննդյան և մահվան տարեթվերի հետ: (1 միավոր)

- 1) Թումաս Մոր
- 2) Նիկոլո Մաքիավելի
- 3) Նիկոլայոս Կոպերնիկոս
- 4) Գալիլեո Գալիլեյ
- 5) Լեոնարդո դա Վինչի
- 6) Միքելանջելո Բուոնարոտի

1	2	3	4	5	6

- ա) 1475–1564 թթ.
- բ) 1478–1535 թթ.
- գ) 1564-1642 թթ.
- դ) 1452–1519 թթ.
- ե) 1463–1527 թթ.
- զ) 1473–1543 թթ.

գ. Լրացնել պատասխանը. (0,5 X 2 = 1 միավոր)

1. Տրված բացատրություններից որո՞նք են ճիշտ: Ընտրել երկու պատասխան: (0,5 X 2 = 1 միավոր)

- 1) 1425 թ. մայաները կառուցեցին իրենց մայրաքաղաք Տենոչտիտլանը:
- 2) Մայաների պետությունը իր հզորության գագաթնակետին հասավ Մոնթեսումա 2-րդի (1502-1520 թթ.) գահակալման տարիներին:
- 3) 1519 թ. իսպանացի կոնկիստադոր Պիսարոն ափ իջավ Կենտրոնական Մեքսիկայում:
- 4) Իսպանացիները ացտեկների թշնամի մի քանի ցեղերի հետ միասին պաշարեցին ացտեկների մայրաքաղաքը և 1521 թ. գրավեցին այն:
- 5) Ինկերի պետությունը գտնվում էր ժամանակակից Պերուի, Բոլիվիայի, Չիլիի և Արգենտինայի լեռնային շրջաններում:
- 6) Ինկերի պետության մայրաքաղաքը Կուսկոն էր, որն ուներ շուրջ 500 հազար բնակչություն:

--	--

II. ՊԱՏԱՍԽԱՆԻ ԱԶԱՏ ՇԱՐԱԴՐԱՆՔՈՎ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔՆԵՐ (3 միավոր)

1. Ներկայացնել Բագրատունյաց Հայաստանի վերելքը.

ա) Պետության բարգավաճումը,

բ) Անին մայրաքաղաք,

գ) Բագրատունյաց թագավորության հզորացումը 10-րդ դարի վերջին և 11-րդ դարի սկզբին:

Է. Մինասյան
Պատմության հանձնաժողովի նախագահ,
պատմական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր

11.04.2018թ.